

06/11/2023

לכבוד

מר מאיר שמעוני

ד"ר גל אלון

מ"מ מנכ"ל משרד החינוך ראש הרשות הארצית למדידה והערכה באמצעות דואר אלקטרוני

שלום רב,

הנדון: בקשה לבחון פרסום נתונים הנוגעים למבחני המדידה והערכה

סימוכין: בקשת מידע מיום 06.07.2023 שמספרה 378804, נטילת ארכה על ידי הרשות מיום

03.08.2023, תזכורת מיום 05.09.2023, נטילת ארכה על ידי הרשות מיום 07.09.2023.

בהמשך לבקשה שבנדון אשר הוגשה על פי הוראות חוק חופש המידע, תשנ"ח-1998 (להלן: "החוק") ובהתאם להוראות פסק הדין בעניין עע"מ 1245/12 התנועה לחופש המידע נגד משרד החינוך (להלן: "פסק הדין"), מבקשת התנועה לחופש המידע (להלן: "התנועה") כי משרד החינוך יפעל לפרסום המידע המבוקש, כפי שהיה עד לשנת 2018 ולכל הפחות יעביר את המידע המבוקש ללא דיחוי נוסף לידי התנועה, והכל כמפורט:

1. ביום 06.07.2023 הוגשה בקשה לפי חוק חופש המידע אשר בסימוכין ובה התבקשה הרשות למסור את המידע הבא ביחס לשנות הלימוד תשפ"ב ותשפ"ג:
 - 1.1. תוצאות הישגי התלמידים (כיתות ד' ו-ח') שהשתתפו בהערכה החיצונית במבחן השפה וזאת בחלוקה לשמות בתי הספר והרשויות המקומיות;
 - 1.2. תוצאות סקרי האקלים שלל כלל בתי הספר וזאת בחלוקה לשמות בתי הספר והרשויות המקומיות;
 - 1.3. כלל הדוחות והנתונים שהעבירה ראמ"ה אל משרד החינוך על בסיסם מבוסס דו"ח הישגים לימודיים בשפת האם לכיתה ד' ו-ח' וכן סקרי האקלים;
2. ביום 03.08.2023 נטלה הרשות ארכה של 30 ימים לשם מתן מענה לבקשה.
3. בחלוף 60 ימים בהם לא ניתן מענה לבקשת חופש המידע שהוגשה, ביום 05.09.2023 נשלחה תזכורת לרשות אודות החריגה מהמועדים הקבועים בחוק, וצוין שלא התקבלה כל התייחסות מהרשות בנוגע להארכת מועד נוספת ולא לגופה של הבקשה.
4. ביום 07.09.2023 נטלה הרשות ארכה נוספת של 60 ימים לשם מתן מענה לבקשה ובזאת תמה עד עתה תגובת הרשות לבקשה.
5. חרף העובדה שאי מתן מענה בפני עצמו, מקים לתנועה את הזכות לפנות לערכאות משפטיות לקבלת סעדים שונים, למען ההגינות וכחלק מהרצון והיעילות שבמיצוי הליכים פונה התנועה במכתב מפורט מתוך תקווה שהרשות תפעל למסירה ופרסום המידע, ללא דיחוי ובאופן מלא, כפי שנעשה בעבר וכפי שהוכרע בפסיקת בית המשפט העליון ביחס לפרסום תוצאות מבחני המיצ"ב בפילוח בית ספרי.

6. אכן, בחלוף השנים ובשים לב לנסיבות שונות, נעשה הפרסום באופן חלקי ומקוטע באופן שפוגע בציבור ונוגד את אינטרס ההורים וכל מי שמבקש לדעת מה מצבם של תלמידי ישראל. על כן ולמען הסדר הטוב, נציג בקצרה את השתלשלות העניינים ובבקש את התייחסות המשרד לטענות, הטיעונים ולנקודות כפי שהן מועלות במכתב זה, שכן התעלמות הרשות מבקשת המידע מפרות את הוראות חוק חופש המידע, אך זו גם הפרה של הלכה פסוקה והתחייבויות קודמות והכל כמפורט.

פרסומי תוצאות מבחני המיצ"ב משנת 2009 ועד היום

7. בתחילת שנת 2006 הוגשה על ידי התנועה בשיתוף הורים לילדים במערכת החינוך, בקשת חופש מידע שמאפייניה דומים בעיקרם למבוקש בבקשה מושא מכתב זה. במענה לבקשה לקבל את תוצאות מבחני המיצ"ב, משרד החינוך השיב שהוא מסרב לתת את המידע על יסודו של סעיף 9(ב)(1) לחוק, לאחר דין ודברים בין הצדדים ציין כי פרסום התוצאות נמצא בבחינה על ידי ועדה מקצועית שהוקמה. לאחר כשנה וחצי ובהיעדר מענה נוסף, הוגשה עתירת התנועה וההורים לבית המשפט המחוזי בירושלים כנגד אותו סירוב הרשות למסור את המידע המבוקש (עת"מ 966-07 התנועה לחופש המידע נ' מדינת ישראל – משרד החינוך 29.12.2011).

8. אגב הדיון בעתירה טענה הרשות כי מסירת המידע ברמה בית ספרית תוביל לפגיעה בתפקודה, בין היתר בשל תופעות פסולות מצד צוותי הוראה שניסו ו/או ינסו לסייע לתלמידים לצלוח את המבחנים כדי לשפר את הציון הבית ספרי. מנגד, הסכימה הרשות לקבל את מסקנות הוועדה שהקים משרד החינוך כי ניתן לפרסם את המידע בפילוח ליישובים. בפסק דינו של בית המשפט המחוזי התקבלו טענות המשיבה ונדחתה העתירה ביחס לפרסום הפילוח הבית ספרי.

9. על החלטתו של בית המשפט המחוזי לדחות את העתירה, ערערה התנועה לבית המשפט העליון ופסק הדין בערעור ניתן ביום 23.08.2012. במסגרתו נדחו טענות משרד החינוך שכשל מלהציג ברמה של ודאות קרובה את הפגיעה בתפקוד הרשות באם יפורסמו התוצאות. לפיכך, הורה בית המשפט העליון להעביר את המידע המבוקש כפי שהוא מצוי בידי הרשות ולרבות הפילוח הבית-ספרי לידי המערער, כלומר בפילוח בית ספרי.

10. בהמשך לפסק הדין, פרסם משרד החינוך את נתוני המיצ"ב שהיו בידי ראמ"ה משנת 2005 ועד ליום פרסומם, ואלו הועלו במספר אתרים של משרד החינוך וראמ"ה.¹

11. יישום פסק הדין נמשך עד לאוגוסט 2013, אז הודיע שר החינוך שי פירון (2013-2014) על הקפאת מבחני המיצ"ב והקמת ועדה חדשה שתבחן את הנושא. בין מסקנות הוועדה הועלו תוצאות סקר מנהלים במסגרתו 85% ממנהלי בתי הספר הביעו את דעתם, כי תרומת המיצ"ב חיובית לבית הספר, תהליכי הוראה ואקלים בית ספרי.²

¹ אלירן זרד ואסף ווינינגר מבחני הערכה סטנדרטיים ארציים במערכת החינוך בישראל ובמבט השוואתי (הכנסת מרכז מחקר ומידע, 01.07.2021), עמ' 25.

² https://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Rama/HaarachatProjectim/Menahel_Attitudes.htm

12. חרף זאת ומשהתגלו חילוקי דעות בין חברי הועדה בדבר השלכות הפרסום, אימץ שר החינוך דאז פירון מתכונת שונה למבחני המיצ"ב. מצב דברים זה השתנה פעם נוספת לאחר חילופי גברא בלשכת שר החינוך במאי 2015, כאשר בשנת 2016 הוחזר המיצ"ב לתוכנית העבודה של הרשות לצד מזדי הצלחה במבחנים אחרים³ והפרסום לגביו נמשך כאמור עד לשנת 2018.
13. בעקבות סדרת אירועי הונאה שנכללו בדו"ח שפרסמה ראמ"ה אודות נתוני 2018, שאותם התקשתה ראמ"ה לתקף, פנתה התנועה לחופש המידע אל משרד החינוך וראמ"ה עם פרסום העניין, וביקשה ממשרד החינוך להמשיך ולפרסם את תוצאות המיצ"ב. נוכח החלטת בית המשפט העליון בפסק הדין, הובהר כי ההצהרה לתקשורת היא תולדה של "שינוי נסיבות". בתוך כך נטען כי נפגם תפקודה של מערכת החינוך, התחולל סכסוך עבודה עם ארגוני המורים שראשיתו בהטיית הנתונים המוזכרת לעיל ובנוסף נוצר היעדר הסכמה לשיתוף פעולה מצד ההורים לקיום מבחני המיצ"ב.
14. נוכח תשובת משרד החינוך והעירוב שעשה בין סכסוך העבודה בין המורים למשרד החינוך לבין אי הפרסום, הגישה התנועה בקשת ביזיון לבית המשפט.⁴ תחילה הוגשה הבקשה לבית המשפט העליון, אולם בהחלטתו מיום 21.07.2019 נמחקה בקשת הביזיון והובהר כי יש להגישה לערכאה הדיונית הראשונה, על כן הובאה הבקשה מחדש בפני בית המשפט המחוזי במסגרת עת"מ 966/07 בהחלטת שופט בית המשפט המחוזי בירושלים, קבע השופט משה סובל, ביום 01.08.2019 (להלן: "**ההחלטה בבקשת הביזיון**"), כי נוכח ההוראה האופרטיבית בפסק הדין של בית המשפט העליון אין מקום לנקוט בהליכי ביזיון על שנים שלא התבקשו בעתירה המקורית. לצד זאת ציין בהחלטתו, כי ניתן לתקוף את החלטת המשרד במסגרת עתירה חדשה כלפי החלטתה שלא לפרסם את נתוני המיצ"ב ואי המענה לבקשת חופש המידע "**תוך שמירת מלוא טענות המבקשת לגבי כוחו המחייב של פסק הדין, במישור הנורמטיבי, כלפי המשיבים גם לגבי שנים מאוחרות יותר**".
15. בעקבות האירועים שהוזכרו לעיל, [הודיע שר החינוך דאז רפי פרץ ביום 28.10.2019](#) על מתווה חדש וביטול מבחני המיצ"ב באותה שנה, ומסר כי לא יתקיימו כלל מבחני הערכה בבתי הספר, והמודל החדש יוטמע בכל בתי הספר בישראל בשלוש השנים הבאות. כאשר לצד המבחנים החדשים, הציג משרד החינוך שורה של כלים להערכה פנימית שמנהלי בתי הספר יוכלו לבצע מיוזמתם בבתי הספר, ללא צורך בדיווח על ההישגים בהם והמשרד סרב לומר אם תוצאות המבחנים בבתי הספר יפורסמו בפומבי בעתיד.
16. במרץ 2020 ונוכח מגפת הקורונה שהשפעותיה ניכרו גם בישראל ומצב החירום והסגרים ומגבלות התנועה החמורות שהוטלו עם תחילת המגפה, אירע שינוי נסיבות נוסף. תלמידי ישראל לא למדו באופן סדיר למשך תקופה ארוכה ובהדרגה החלה למידה מרחוק ובמצעים מקוונים.
17. ואכן באותה שנה לא התקיימה כל מדידה במערכת החינוך. שנת הלימודים תש"פ-תשפ"א (ספטמבר 2020) החלה גם היא בסגר שהוטל על אזרחי ישראל בשל מגיפת הקורונה, שהסתיים רק לאחר תקופת החגים, וגם שנה זו התאפיינה בשיבושים. יישום המודל שהוצע על ידי השר פרץ, נדחה שוב בשל מגפת

³ שם, עמ' 25-27.
⁴ שם, עמ' 27-32.

- הקורונה. רק בשנת הלימודים תשפ"ב, קרי החל מספטמבר 2021, הודיעה ראמ"ה על החלטתה לקיים באופן חלקי גם הערכה חיצונית וזו התקיימה בדצמבר 2021.⁵
18. בעקבות חידוש המדידה וקיום המבחנים, פנתה התנועה במהלך שנת 2022 על מנת לקבל את נתוני המיצב בחלוקה בית ספרית תוצאות תשפ"ב. ואולם משרד החינוך עמד במכתבו מיום 05.01.2023 (להלן: "**מכתב תוצאות תשפ"ב**") על סירובו פעם נוספת. זאת משום שלטענתו הדבר יפגע בתפקוד הרשות וכי המבחן שהתקיים בדצמבר 2021, היה מעין "מבחן חירום" לצורך בקרת נזקים.
19. נוכח המצב הייחודי שפקד את ישראל בעקבות אירועי הקורונה, הכריע המשנה ליועץ המשפטי לממשלה דאז, עו"ד רז נזרי, כי ניתן באופן נקודתי – **בשנה זו בלבד** – לערוך הערכה חיצונית ולא לפרסם את תוצאות המבחנים ברמה בית ספרית, כך לפי תשובת משרד החינוך (נספח א – המצורף לפניה זו). לכן, גם בשנה זו לא התפרסמו נתוני המיצ"ב בחתך בית ספרי.
20. מצב הדברים הנוכחי הוא שהתנועה פנתה השנה שוב למשרד החינוך וראמ"ה בעקבות הפרסום החלקי והחסר והלא ממצה של נתוני המיצ"ב שהתקיימו בשנת הלימודים תשפ"ג (2023) הפרסום הביא את הישגי התלמידים במסגרת **מבחן ארצי בשפת אם – תשפ"ג, אך** נתוני האקלים הבית ספרי של אותה שנה, כאמור לא פורסמו עד ליום שליחת מכתב זה. זאת למרות עמדתו של המשנה ליועץ המשפטי לממשלה כמתואר לעיל וכפי שמופיעה בתשובת משרד החינוך מינואר 2023 (נספח א' למכתב).

פסיקת בית המשפט העליון לעניין הפרסום

21. פסק הדין בעניין המיצ"ב ניתן על ידי שלושה שופטי בית המשפט העליון. במסגרת חוות דעתו של כבוד המשנה לנשיא אליעזר ריבלין (כתוארו אז), נקבע ביחס לטענות שהעלה משרד החינוך לשיבוש תפקודה התקין של הרשות, לפי סעיף 9(ב)(1) לחוק כי אין מדובר בסעיף הניתן לפירוש בהתאם לחששות תיאורטיים הנוגעים לאינטרס הציבורי, או לחששות היפותטיים, ולפיכך הצגת טענה על חשש "סתם", ללא בסיס של ממש, משליכה על רמת ההוכחה הנדרשת:

"כאשר עילת החיסיון מצויה בסעיף 9(ב)(1), כפי שהדבר בענייננו, הרי שכבר בשלב זה נדרשת הרשות להראות שיבוש משמעותי לאמור פגיעה בתפקודה כתוצאה מחשיפת המידע, ועל כן לא תהיה נפקות ל"פטור" לו זכתה מלהצביע על "פגיעה מיוחדת" בשלב – המאוחר יותר – של איזון האינטרסים."⁶

22. בית המשפט העליון בחן את חששות משרד החינוך באשר להשלכות השליליות של פרסום תוצאות מבחני המיצ"ב, ומצא כי טענות אלו לא בוססו די הצורך, חרף קיומה של ועדה מקצועית. בצדק נכתב כי החשש שלהתנהלות צוותי ההוראה תהיה לא ראוייה נובעת במקורה מעצם עריכת המבחנים עצמם,

⁵ שם, עמ' 4, לדוח מבחני הערכה סטנדרטיים ארציים במערכת החינוך בישראל מבט השוואתי, מאת מרכז המחקר והמידע של הכנסת.

⁶ עע"מ 1245/12 התנועה לחופש המידע נגד משרד החינוך, פסי 8.

אשר מטיבם מועברים לידי המפקחים עליהם במשרד החינוך. הדברים ראויים לציון גם כעת בחלוף עשור.

23. על כן, נכללה בפסק הדין גם התייחסות לחששות משרד החינוך בתחום הפערים החברתיים, ובהתייחס לפרשנות מצד מורים, הורים ותלמידים לתוצאות המיצ"ב שפורסמו. שם הובהר כי אין זה תפקידה של הרשות לקבוע בעבור הציבור את בחירותיהם וכן קיימת חקיקה בתחום החינוך שתפקידה להתמודד עם חלק מבעיות הקיימות בתחום החינוך כמו תקנות לימוד חובה וחינוך ממלכתי (רישום), תשי"ט-1959. עוד נקבע כי קיימים כלים אחרים אצל משרד החינוך להתמודד עם חששותיו, מלבד אי הפרסום.

24. מעבר לקביעה כי טענות המשרד נועדו להגן על מה שמסתמן כאינטרס פנימי שברצונו לקדם, בשונה מטענות הנוגעות לתפקוד הרשות עצמה, נמצא גם שהטענות אינן מעוגנות בעילת סירוב אפשרית לפי החוק והוחלט גם להזכיר באותו מעמד את זכות ההורה בעיצוב חיי ילדיו:

"בכל הקשור לזכויות הילד, קבעה הפסיקה כי הזכות לאוטונומיה מגנה לא רק על זכותם של הילדים לחופש בחירה עצמאי, בהיקף הנגזר מקטינותם, אלא גם על זכותם של הוריהם לקבל החלטות שמשפיעות על חייהם של הראשונים... תכופות יהיו אלה הורי הילד שיהיו שותפים עימו בטוויית סיפור חייו. הם ולא אחרים."⁷

הנה כי כן, פסיקת בית המשפט העליון משרטטת את ההלכה המפורשת לפיה טובת הילד וזכותם של ההורים מבססים את ההצדקה לפרסם את המידע המבוקש, בדגש על חלוקה בית ספרית. סוגיות של אי נוחות מהתוצאות ואף סוגיות של חשש להתנהלות לא תקינה של צוות בית הספר, צריכות להיות מטופלות בדרכים מקובלות ולא בדרך של הסתרת המידע. קביעות נורמטיביות ועקרוניות אלו, הן המצע שיש לבחון עליו את שינוי החלטת הרשות וטעמיה, כפי שיוצג להלן.

שינוי החלטת הרשות בראי חוקיות המנהל

25. פסק הדין שניתן על ידי בית המשפט העליון מבוסס על פרשנות נכונה ואיזון בין ערכים ותכליות של הוראות החוק לצד בחינה משווה של מדיניות הפרסום כפי שזו מתקיימת במדינות רבות⁸. הסעד האופרטיבי והבלתי משתמע לשתי פנים כפי שניתן לאחר הדיון בטענות הרשות, מהווה הוראה מחייבת למדינה וקובע את גבולות חוקיות המנהל והתנהלות הרשות בנושא פרסום מבחני המיצ"ב. חריגת המדינה מהמתווה שנקבע מהווה פגיעה בעקרון חוקיות המנהל, ביחס לפסיקת בית המשפט והיא מתאפשרת רק בהתקיימם של נסיבות וסייגים מצומצמים וצרים בהיעדר הצדקה בדמות שינוי הדין עצמו או שינוי נסיבות משמעותי ורלוונטי לנושא הדין, לא קיים מקור חוקי אשר יש בו כדי להימנע מקיום פסק הדין כלשונו.

⁷ שם, פסי 15.

⁸ לעניין זה נפנה אל המסמך העדכני של מרכז המחקר והמידע של הכנסת (הערת שוליים 5)

26. רשות מנהלית, לרבות משרד החינוך, אינה מחזיקה אלא באותה סמכות שהוענקה לה לפי חוק ובחינת החוקיות של פעולתה נעשית בהתייחס לדין החל עליה במועד ההחלטה. גם בחלוף מעל עשור ממתן פסק הדין בפרשת המיצ"ב, וכל עוד לא שונה החוק, על הרשות לפעול בהתאם למצב המשפטי הקיים, הבא לידי ביטוי ומיצוי בפסיקת בית המשפט העליון.⁹ הדברים הודגשו לא פעם בפסיקה, ודי בדבריו הברורים של שופט בית המשפט העליון (בדימוס) אור בבג"צ מיטראל:

"אכן, על כל רשות מינהלית לפעול ולהפעיל סמכותה בהתאם לדין הקיים, ואין היא רשאית שלא לעשות כן בגלל אפשרות שחקיקה עתידית תשנה את התמונה ותפתור בדרך כלשהי את הבעיה המתעוררת עתה בבית המשפט."¹⁰

27. לצד העובדה שהדין המחייב לא שונה, הרי שגם לא הוצג כל שינוי מהותי בנסיבות, כהצדקה אפשרית לשינוי ההחלטה והפסקת הפרסום של תוצאות מבחני המיצ"ב. גם העמדה שהציג נציג היועץ המשפטי לממשלה שנכללה במענה שניתן בזמנו על ידי משרד החינוך (נספח א), איפשרה, לכל היותר, המנעות מפרסום לתקופה מוגדרת וקצובה (שנת הקורונה ולשנה זו בלבד)

28. התנהלות ראמ"ה ומשרד החינוך שחדלו מהפרסום על דעת עצמן, לא לא נתמכה עד כה בעובדות ו/או בנתונים אשר מהווים תשתית של ממש לסטייה מפסק הדין. שינוי נסיבות כאמור צריך להיות משמעותי ורלוונטי, וזאת מבלי לגרוע מכך מהטענה שגם שינויים משמעותיים בנסיבות עובדתיות, אינם מחייבים בהכרח סטייה מההלכה.

29. יפים לענייננו דבריו של בית המשפט העליון כפי שהובאו בפסק דינו של השופט זמיר בעניין יישום ההלכה בדבר התנאים הנדרשים להפעלת סמכות לבטל או לשנות החלטה:

"...לרשויות מינהליות נתון הכוח לתקן טעויות סופר בהחלטותיהן ולעיין בהן מחדש ולתקן מן הטעמים הבאים: תרמית, הונאה, טעות, הפתעה, היסח-הדעת, ראייה חדשה שנתגלתה, תנאים שנשתנו - בין אם עקב הוראת חוק מפורשת המעניקה את הכוח או על-פי העקרונות המשמשים את בתי-המשפט." אולם ברור כי הלכה זאת, שעליה חזר בית המשפט לא פעם, כפופה לסייגים.

ראשית, רשימת התנאים להפעלת הסמכות לבטל או לשנות החלטה אינה ממצה. שנית, התנאים להפעלת הסמכות אינם החלטיים, במובן זה שקיומו של תנאי מסוים, גם אם הוא נדרש, עדיין אין הוא מספיק. לדוגמה, לא כל טעות שנפלה בהחלטה, ולא כל ראייה חדשה שנתגלתה, יספיקו ויצדיקו ביטול או שינוי ההחלטה. הרשות המינהלית עדיין חייבת לשקול, בכל מקרה כזה, את כל השיקולים הנוגעים לעניין לאור הנסיבות המיוחדות של המקרה, כדי לאזן ביניהם כראוי: האם, למשל, הטעות חמורה; מי אחראי לטעות; מה הנזק שנגרם, או עלול להיגרם, כתוצאה מן הטעות; ועוד. בין השיקולים שומה על הרשות לשקול

⁹ דפנה ברק ארז, משפט מינהלי (כרך א, 2010) פרק 4 עמ' 100.
¹⁰ בג"ץ 3872/93 מיטראל בע"מ נ' ראש הממשלה ושר הדתות, פסי' 15.

את עצם הצורך ביציבות כנגד הצורך בגמישות. באופן עקרוני, צריך שאדם יוכל לסמוך על החלטה מינהלית ולתכנן מעשיו לפי ההחלטה, מתוך ידיעה שהיא לא תבוטל או תשונה אלא במקרים מיוחדים, על יסוד טעם טוב. הרשות צריכה לקחת זאת בחשבון, שעה שהיא שוקלת אפשרות של ביטול ההחלטה או שינויה, ובכלל זה לשקול גם את הנזק שהביטול או השינוי יגרמו לפרט לעומת התועלת שתצמח לציבור... עם זאת, צריך אדם לדעת גם זאת, שבדרך כלל החלטה מינהלית, להבדיל מפסק-דין שניתן על-ידי בית-משפט, ניתנת לביטול או לשינוי על-ידי הרשות שנתנה את ההחלטה, אם התקיימו תנאים מסוימים. אחד התנאים שיש בהם כדי להצדיק ביטול החלטה או שינויה הוא שינוי הנסיבות. אכן, לא בכל מקרה יהיה בשינוי הנסיבות כדי להצדיק ביטול או שינוי ההחלטה. צריך ששינוי הנסיבות יהיה, ראשית, בדבר השייך לעניין (רלוואנטי), ושנית, שיהיה משמעותי.¹¹ [ההדגשות אינן במקור, הח"מ].

30. לענייננו, וכפי שאוזכר גם בעמדת המשנה ליועץ המשפטי לממשלה, עו"ד רז נזרי, לפיה השפעת מגפת הקורונה במגוון תחומי החיים מהווה אגד נסיבות משמעותיות שיכול להוביל לשינוי ההחלטה המנהלית והתאמתה למצב הדברים האקטואלי – סבירה ומובנת. אולם, דווקא מצב דברים זה, של שינוי נסיבות קיצוני וכפוי שתוצאותיו אינן ידועות לתקופת זמן מוגדרת וקצובה, מוביל דווקא למסקנה כי זהו דווקא החריג לכלל, ושבימים כתיקונם, הצורך והצידוק למסור לציבור תמונת מצב אמינה מבוססת נתונים פוזיטיביים וברורים, עומדים בעינם.

31. לא ניתן להתעלם מכך שלצערנו בעת כתיבת שורות אלו מדינת ישראל על כל יושביה עוברת את אחת משעותיה הקשות. מובן כבר עתה כי יידרש זמן והשקעה רבים על מנת להתאושש ולאמוד את הנזק שהתרחש במלוא היקפו. סוגיות אלו לא פוסחות מעל ראשיהם של הילדים המרכיבים את דורות העתיד וכך כמעט מיד עם פרוץ מלחמת "חרבות ברזל", עמדו ועומדים שוב עשרות ומאות אלפי תלמידי ישראל ברחבי הארץ בצילה של תקופת חירום מלחמתית והם אינם נשלחים אל מוסדות הלימוד עד יעבור זעם וחלק גדול מהתלמידים בכל רחבי הארץ עבר שוב ללמידה מקוונת ומרחוק.

32. בשים לב שבשנתה הראשונה של הקורונה חוותה מערכת החינוך שיבושים בלמידה השוטפת ונאלצה למצוא דרכים לשמר את שגרת הלמידה, וגם בעת הזו של המלחמה שנכפתה על ישראל יתכן כי נמצא בסיומן תמונה מטרידה אודות אתגרים חדשים בהם טרם נתקלנו גם בתחום החינוך וההשכלה ופערים גדולים שעוד ילכו ויעמיקו

33. דווקא בעת הזו, לצד הקושי בשמירה על ימים כתיקונם, חובת מערכת החינוך לדאוג לתלמידיה ולתמוך בהם עם הכלים והאמצעים הנכונים לכך, וכדי לעשות זאת על המערכת לאמוד גם באמצעות כל הערכה ומדידה חיצוניים המודדים את הישגי המערכת כדי לשקף תמונת אמת שלהם. עובדה זו מחייבת אותנו

¹¹ בג"ץ 15/96 תרמוקיר חורשים נ' הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו, פסקה 11.

לעמוד על פרסום תוצאות ההערכות המתבצעות על ידי ראמ"ה ומשרד החינוך בכלל, שכן לצד החשש ממה שנגלה על עצמנו, חובה עלינו לפעול לתיקון עומק אמיתי מבוסס נתונים.

34. יצוין שדברים אלה נכונים ביתר שאת ביחס לתלמידי היסודי וכיתות ד' עד ו' אשר מאז כניסתם למערכת החינוך הבית ספרית ידעו יותר שנים חריגות ומשובשות מאשר שנות לימוד סדירות וההשפעה שתהא למצב זה על עתידם היא משמעותית ועל הציבור להכיר ולהבין את הפערים הקיימים גם כדי לפקח ולוודא שמשרד החינוך וראמ"ה הנחשפים להם פועלים לצמצומם.

סוף דבר

מכל האמור לעיל, עולה כי התנועה עומדת על כך שמשרד החינוך יפעל לקיומו של פסק הדין ויפרסם את תוצאות מבחני המיצ"ב וסקרי האקלים לשנת הלימודים תשפ"ג. אנו נהיה נכונים להמתין 30 ימים לקבלת התייחסותכם לפניה זו כמיצוי הליכים סופי שלאחריו יבחן הצורך שבפניה לערכאות המוסמכות בעניין זה תוך שמירת כל זכות וטענה.

בברכה,

עו"ד יערה וינקלר-שליט

עו"ד רחלי אדרי,

מנכלית התנועה לחופש המידע

העתק:

עו"ד אורית קוטב | המשנה לפרקליט המדינה (עניינים אזרחיים)

עו"ד מאור סבג, משרד המשפטים

מירום שיף, יושב ראש הנהגת ההורים הארצית